

at vit, sum er, virða teir sáttmálar, ið eru galdandi. Tvs. at tann, sum atkvøður fyri stjórnarskipanini, atkvøður ikki fyri at skipa føroyska statin.

Sjálvstýrissíðan fær staðfest, at Føroyar ikki eru undirskipaðar Danmark. At alt vald er hjá Føroya fólki. At vit hava rætt at skipa føroyska statin, og hvussu mannagongdin skal vera. Og sera nógv annað.

Men týðningarmest av øllum er, at allir partar koma úr sínum skotgrøvum, so okkara politiska skipan endiliga kann fáa sítt egna, felags grundarlag.

Semja ella einki

Sjálvstýrissíðan fær ikki alt í hesi semjuni. Men skal stjórnarskipanin hava nakran legitimitet og styrki og yvirhøvur kunna setast í verk, so mugu báðir partar kenna seg aftur í henni.

Tað kostar eitt sindur at semjast. Men tað er fortreytin fyri at kunna gera nakað yvirhøvur. Og einki sjálvstýrissinnað menniskja kann siga annað enn, at hetta er eitt stórt framstig. Tann, sum setir tað í vanda í taktiskum spæli, tekur stóra ábyrgd á seg, tí tað kann hava við sær, at alt dettur á gólvið.

Hendir tað, standa vit við ongum øðrum uttan innanhýsis klandri at seta upp ímóti teirri hálv-kolonialistisku betongjura, sum danska stjórnin í summum førum heldur seg til.

Úr Tjóðveldinum

Vit hava viðgjørt hetta mál væl og leingi í Tjóðveldinum - bæði á fundum og við skrivligum samskifti. Men sum tað er vorðið øllum greitt síðstu vikurnar, er ikki semja. Eg liggi í opnum stríði við

hevur givið mær nógvar góðar upplivingar, og eg havi alt gott at bera teimum mongu fólkunum í Tjóðveldinum, sum eg havi samstarvað við.

Í verandi tingbólki eru eisini sera dugnalig fólk. Og hóast eg í umrødda máli eri ósamdur við formannin, so vil eg leggja dent á, at Høgni Hoydal hevur dygdir, sum sjáldan eru at finna millum føroyskar politikarar. Eftir valsigurin í 1998 lyfti hann á fleiri økjum føroyskan politikk uppá eitt hægri stig. Tað var eisini

Men tey, sum atkvøddu í 1946, eru deyð. Meirilutin av teimum deyðu var fyri órættvísi, tá hann ikki fekk sín vilja. Men tey deyðu kunnu ikki ráða yvir teimum livandi.

leiðsluna.

Tað er ikki virðiligt fyri nakran av pørtunum, og tí havi eg tikið avleiðingarnar og eri farin úr flokkinum.

Tað var ein sera trupul avgerð, tí síðani eg í 1998 byrjaði at arbeiða fyri Tjóðveldið, havi eg brúkt sera nógva tíð og orku til hetta. Tað

Høgni, sum í 1999 setti arbeiðið at smíða føroyska stjórnarskipan á lunnar.

Men hóast hon er trupul, eri eg púra sannførdur um, at mín avgerð er røtt. Ein politiskur flokkur má aldrin gerast eitt endamál í sær sjálvum. Hann er bara eitt amboð, sum kann nýtast til tess at náa

nøkrum málum. Tá tín egni flokkur gongur ímóti tí, sum tú heldur vera rætt, er bara eitt at gera: Tú mást velja flokkin frá. Tað ber ikki til at umboða ein flokk, sum tú í grundleggjandi málum ert ósamdur við.

Avnokta veruleikan

Eg eri greiður um, at nógvir veljarar eru bæði vónbrotnir og illir um, at eg mynstri av skútuni. Men hetta kann ikki vera øðrvísi. Uttan mun til, hvørja lagnu stjórnarskipanin

atkvøðuni 14. september 1946."

Men eg haldi ikki, at hetta krav longur kann standa einsamalt. Vissuliga hevur fólkaatkvøðan týdning fyri okkara rættarstøðu. Men tey, sum atkvøddu í 1946, eru deyð. Meirilutin av teimum deyðu var fyri órættvísi, tá hann ikki fekk sín vilja. Men tey deyðu kunnu ikki ráða yvir teimum livandi.

Nú mugu vit ásanna tann veruleika, at Løgtingið hevur sett heimastýrisskipanina í verk, og at føroyingar í verki hava góðtikið hana í 63 ár. Tí er henda skipan demokratiskt legitim, hóast okkum ikki dámar hana, og hóast hon ikki er í samsvari við úrslitið av fólkaatkvøðuni í '46.

Tað er henda veruleika, sum Tjóðveldi eftir mínum tykki hevur hug at avnokta. Tann, sum avnoktar veruleikan, kann illa broyta veruleikan, men læsir seg fastan. Eg eri bangin fyri, at tað er júst tað, sum Tjóðveldið ger, tá flokkurin ikki vil, at vit í stjórnarskipanini viðurkenna teir sáttmálar, sum eru galdandi.

fær, so er ósemjan ov stór.

Eg leggi dent á, at tað ikki er ein persónlig, men ein politisk ósemja. Og hon hevur, sum eg skilji tað, søguligar røtur:

Stevna Tjóðveldisins sigur, at "Føroyar verða loystar úr øllum útlenskum bondum, soleiðis sum føroyska tjóðin avgjærdi á fólka-

Bjarni Djurholm

løgtingsmaður

www.djurholm.fo

Dominerandi minnilutin og skinklandi meirilutin!

Ognartøkuuppskotið, lex tjóðveldi, ein paladskollvelting?

Vit liva í ivasamari tíð. Avgjaldsflokkarnir standa saman á tingi um at skatta høvuðsvinnuna enn meira. Skorin er nýggjur avgjalds- og ognartøkuleistur, uttan at vinnan yvirhøvur er hoyrd.

Í fjør heyst var semja um, at broytingar í høvuðsvinnuni skuldu gerast í semju millum vinnu og politisku skipanina. Dagfórdir karmar skuldu gerast saman við vinnuni, har broytingar og tillagingar skuldu borga fyri gjøgnumskygni og tryggjeika.

Ætlaða tillagingin var søgulig, og var hon fyrsta stigið at gera høvuðsvinnuna leysa av øllum almennum

stuðli. Vinnan skuldi framyvir virka undir nýggjum stabilum lógarkarmum, har hon kundi arbeiða uttan politiska íblandan.

Lyftisbrot

Men hesum lyfti er man lopin frá við eittans endamáli. Tað er skjótast at fáa meira pening til hækkandi almenna rakstrarkostnaðin. Samgongan, tjóðveldi og framsókn tryggja umfordeilingspolitikkinn.

Nýggja avgjalds- og ognartøkuuppskotið hjá dominerandi minnilutanum, lex tjóðveldi, líkist mest eini paladskollvelting. Nakað

sum bert sæst í londum, vit ikki vilja vera samanborin við, har Hugo Chavez og hansara líkar umfordeila fólksins ognir.

Viðgerðin av markemálinum seinastu tíðina fær tí øll skilafólk at ivast í evnunum hjá politisku skipanini at skapa tryggjar karmar. Óvissan um framtíðar umstøðurnar hjá fiskivinuni hevur ongantið verið størri enn júst nú.

Ikki minst, nú samgongulimir við burturforklárungum og tærnakrympi renna undan avleiðingunum av nýggja politikkinum, nevnliga at hol nú er sett á komandi avgjalds-

og ognartøkupolitikkin. At framyvir skal mest møgugligur peningur seyra gjøgnum politisku soldini fyri síðani at verða lutaður út aftur í samsvari við hugsjónarligu tilvitanina hjá samhaldsføstum politikarum, sum dáma best at brúka peningin hjá hinum.

Sum niðri

Eitt er orðið og annað gjørdist minnilutasamgonga. Akkurát sum niðri, sum í Danmark, letur í løgmanni, meðan tjóðveldi og framsókn, sum revar í høsnaðhúsi, stuðulsflokkar undir sambandi og javnaði, kunnu

umfordeila og skatta vinnuna. Sum viðurlag fáa teir tilfeingisbúð og sum frálíður tilfeingisgjald á alla vinnuna. Harafturat eisini nýtt havransóknarskip fyri 200 mio. Alt serverað á silvurfati meðan landskassin kikkar eftir ondini fyri at kunna fígga ein Marknagilsdepil fyri ½ mia?

Soleiðis skaltar, valtar og umfordeilir dominerandi minnilutin, sum so skinklandi meirilutin á tingi biviandi samtykkir.

Nýggi veruleikin

Reyða gongan samdist um at skatta fyri at reka tað al-

menna. Spurningurin er, hvat er so á skránni - hvar verða næstu gjøldini? Ognarskattur, progressivur kommunuskattur, samhaldsfastur samferðsluskattur - ja, bara fantasiurin fer at seta mørkini. Og alt fyri at dekkarakstrarvøksturin og vaksandi umfordeilingina hjá tí almenna.

Nei, politiska skipanin er nú so út av lagi óstöðug, at alt vanligt skilvísi ávararmóti gongdini, sum kann enda við niðurbræðing av øllum vinnuligum iniciativum í landinum.

Her má sanniliga vend koma í.